

"אמנות השיחה היא אמנות
ההאזנה המשולבת באמנות
הדיבור" (ויליאם הזליט).

שיחת חוויה

רציונל

חוויה נתפסת כהרגשה עמוקה כתוצאה מאירוע שרישומו רב על הפרט ומלווה ברגשות סובייקטיביים שונים אצל זה החווה אותם.

המללת החוויה מאפשרת אוורור רגשות, העלאת הדברים למודעות ושיתוף האחרים. שיתוף בחוויה באמצעות שיח מובנה מאפשר לדובר לבחור את תוכן הדברים, את אופן החשיפה ואת גבולותיה.

בשיחת החוויה מתבקשים השומעים לתת משוב ענייני תוך התייחסות להיבטים מוגדרים ביחס לתוכן הדברים ולאופן ההצגה. יצירת אווירה של רגיעה ותמיכה הדדית לצד ההכרה שבעתיד כל אחד מן המשתתפים יתנסה בעצמו בשיתוף בחוויה באופן זה ויזכה להתייחסות באמצעות משוב ספציפי מבוקר ומכבד, מספקת תחושת מוגנות ועשויה לעודד את הלומדים לשתף בחוויות אישיות. השיתוף האישי, המשוב המכבד והאווירה מאפשרים להכליל משיח זה למצבים דומים בעתיד.

שרית איילון, מחנכת בבית-ספר "גנים" בראשון לציון שמפעילה את שיחת החוויה בכיתתה, מספרת: "שיחת החוויה בכיתתי מהווה מפגש היוצר גשר והקשבה אמפתית בין הלומדים השונים. המודל המובנה, לוח הזמנים המדויק לכל יחידה, התפקידים הברורים וכללי ההתנהגות נשמרים על-ידי הלומדים גם בשעה שרוצים להתפרץ, לחלוק על דברי האחר ולהביע דעה שונה".

מטרות

- טיפוח היכולת לביטוי אישי מול קהל, כמוסר ידע, כמשתף וכמנחה דיון.
- טיפוח היכולת לתת ולקבל משוב ענייני ומכבד.

שיח מובנה בזיקה
לחוויה אישית

מודל הפעלה

שיח מובנה לשיתוף בחוויה אישית, תוך התייחסות לתוכני החוויה ולצורה שבה הוצגה.

מהלך ההפעלה

שלב א - מתכוננים לקראת שיתוף בחוויה אישית

"אמנות השיחה היא אמנות
ההאזנה המשולבת באמנות
הדיבור" (ויליאם הזליט).

משתתף שנבחר/התנדב לשתף בחוויה על-פי סבב שנקבע מראש:

1. בוחר חוויה אישית שהיה רוצה לשתף בה את חבריו.
2. בוחר שני היבטים המתייחסים לצורה ולשני היבטים המתייחסים לתוכן, שעליהם היה רוצה לקבל מחבריו משוב. חבריו לכיתה בוחרים שניים-שלושה היבטים נוספים להתייחסות - היבטים שיתכוננו לקראתם במהלך ההכנות לשיחת החוויה. ניתן להיעזר במאגר ההתייחסויות המוצע להלן או בהיבטים נוספים/אחרים שיועלו במסגרת סיעור מוחין:

מאגר התייחסויות אפשריות לצורה בה הדובר הציג:

- "דיברת באופן ברור/לא ברור".
- "דיברת באופן רציף/קטוע".
- "דיברת בביטחון/מהוסס".
- "השפה שבה הצגת הייתה/לא הייתה עשירה".
- "הרבית/המעטת בפרטים".
- "יצרת/לא יצרת קשר עין עם המשתתפים".
- "באופן ההצגה שלך היו/לא היו חזרות על מילים/משפטים/רעיונות. . .".
- "קצב הדיבור שלך היה מהיר/איטי".
- "אמצעי המחשה שהבאת תרם/לא תרם להבנת דבריך".
- "נעזרת/לא נעזרת בתנועות ידיים רבות שעזרו/לא עזרו להבנת המסר".
- "ניכרה/לא ניכרה התרגשות בדבריך".
- "היית/לא היית ממוקד בעניין".
- "דיברת בשקט ולא הצלחנו לשמוע הכול/דיברת בקול ושמענו ברור".
- ועוד (רצוי לבנות מאגר כיתתי ולהעשיר אותו בהדרגה).

מאגר התייחסויות אפשריות לתוכן הדברים שהוצגו:

- "הסיפור שסיפרת היה משמח כי..."
- "הסיפור שסיפרת היה עצוב כי..."
- "הסיפור שסיפרת היה מרגש כי..."
- "הסיפור שסיפרת היה מפחיד כי..."
- "הסיפור שסיפרת היה... משמעותי כי..."
- "הסיפור שסיפרת היה מביך כי..."
- "הסיפור שסיפרת היה מצחיק כי..."
- "הסיפור מעורר מחשבות כי..."
- "יש בסיפור מסר חשוב ש..."
- "הסיפור שסיפרת היה/לא היה מעניין/מרתק כי..."
- "הסיפור שסיפרת היה מסקרן/משעמם/קטוע..."
- "הסיפור שסיפרת גורם לרצות/לא לרצות..."
- ועוד (רצוי לבנות מאגר כיתתי ולהעשיר אותו בהדרגה).

שלב ב - משתפים בחוויה אישית

1. הלומדים מתכנסים מול הדובר שהגיע תורו לשתף את האחרים בחוויה אישית (אפשר לשבת על שטיח, על כיסאות, או בכל דרך אחרת המאפשרת תחושה של קרבה.
אחד הלומדים נבחר להיות קוצב הזמן ומתפקידו להכריז מתי מתחיל כל שלב ומתי הוא מסתיים.
2. הדובר מזכיר לכיתה את ההיבטים שנבחרו להתייחסות ולמשוב.
3. הדובר משתף את חבריו בחוויה אישית: טיול, ספר, סרט, הצגה, אירוע, תחביב, ניסוי שערך, תערוכה שביקר בה, מפגש עם אדם, קשר עם בעל חיים וכו'.
הוא יכול להיעזר באמצעי המחשה והדגמה כמו: תמונות, חפצים, כלי נגינה, ספרים, כתבות, קטע מסרט, מפות וכו'.

שלב ג - נותנים משוב

הדובר - מנחה את הדיון, נותן את רשות הדיבור ומקשיב למשתתפים הנותנים לו משוב, תוך התייחסות לצורה ולתוכן (בהתאם להיבטי האזנה השלם ו"אמנות הדובר" ו"אמנות השומע").

שלב ג1. התייחסות לצורה (הזמן המוקצב - שתי דקות):

המשתתפים פונים לדובר ומתייחסים לדרך שבה הציג את דבריו.

שלב ג2. התייחסות לתוכן (הזמן המוקצב - שתי דקות):

המשתתפים פונים לדובר ומתייחסים לתוכן הדברים שהציג.

שלב ד - שאילת שאלות

הלומדים מפנים שאלות לדובר לצורך הבהרה או מתוך סקרנות ועניין, והדובר משיב (הזמן המוקצב - שלוש דקות):

מאגר התייחסויות אפשריות לשאילת שאלות:

1. מי ... ?	6. באיזו תדירות... ?
2. מה ... ?	7. מדוע... ?
3. איך ... ?	8. לשם מה... ?
4. מתי ... ?	9. האם... ?
5. כמה ... ?	10. ועוד.

שלב ה - זה מזכיר לי... .

הלומדים משתפים בזיכרונות ובאסוציאציות מתוך עולם החוויות האישי שלהם שעלו בעקבות ובמהלך סיפור (הזמן המוקצב - שתי דקות).

מאגר התייחסויות אפשריות לזיכרונות שעלו אצל השומעים:

- "בעקבות מה שאמרת נזכרתי ב..."
- "הדמות שסיפרת עליה, מזכירה לי חוויה שהייתה לי ב..."
- "המקום שסיפרת עליו מזכיר לי..."
- "במהלך הסיפור שסיפרת, חשבתי על רעיון לפיו..."
- "האירוע שאליו התייחסת..."

שלב ו - ספר לנו ...

המורה מבקש מהמספר לשתף אותו ואת החברים ב

"אמנות השיחה היא אמנות
ההאזנה המשולבת באמנות
הדיבור" (ויליאם הזליט).

1. רגשות שליוו אותו במהלך שיחת החוויה:

- "איך הרגשת כשסיפרת את החוויה?"
- "איך הרגשת במהלך המשוב שניתן לך?"
- "איך הרגשת כששאלו אותך שאלות?"

2. אילו דברים חדשים למדת?

- לגבי עצמך (תוכל להתייחס ליכולות שגילית, לקשיים, לצרכים ייחודיים ועוד).
- לגבי העתיד (תוכל לספר על משהו שלמדת והיית רוצה ליישם לפעם הבאה).

שלב ז - המאזינים לשיחת החוויה משתפים

המנחה מבקש מהלומדים לשתף אחרים במה שלמדו:

- ביחס לתכנים שעלו במהלך תיאור החוויה.
- ביחס לתלמיד ששיתף את האחרים בחוויה.
- ביחס לעצמם.

מהלכה למעשה

1. בנו מאגר היגדים שיכול לסייע במתן משוב על שיחת חוויה ותלו אתו בכיתה.
2. בעקבות שיחות חוויה שקיימתם דונו בהיגדים שהדוברים בוחרים במיוחד/שהדוברים לא בוחרים – מדוע? מה זה מלמד עלינו כדוברים/כקהל מאזינים? אילו החלטות ניתן לקבל בעקבות מסקנות אלו.
3. בנו כללים לשיתוף בחוויה. מומלץ לנסח ולתלות את הכללים בכיתה ולהוסיף מדי פעם כלל חדש.

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי, אגף א' לחינוך

המחלקה לחינוך לחיים בחברה

לשכת המנכ"לית

יסודי

האגף לתכנון ופיתוח תכניות

**"אמנות השיחה היא אמנות
ההאזנה המשולבת באמנות
הדיבור" (ויליאם הזליט).**